

De sancto Matthea apostolo

perunt ei? corp? .z. cū balsamor mirraz aloes
honorificer pcessionalit clerici ciuitatis nō req
em. s3 gaudeam? oēs idōzōz. portauerit corp?
ad eccliam vt poneret i monumento nouo. s. tū
ba lapidea. **Lū** aut corp? sepeliret: ecce qdaz
iuuenis seric? induit? que sequebāt p? qz cētū
alij armati et pulcri. qz nō vnqz viderat. an
geli aut erat. z. posuit ad caput ei? tabulā bre
uē ex marmore. i q? erat scriptū. **Ventē** scām
spōtaneā honorē deoz patrie liberatiōz. **Est**
H figura q? dicitur eclipsis vult dīcere. **Ventē** sā
crā. supple habuit. spōtaneā. s. martyrio se ex
hibuit. honorē deo. supple dedit. z. patrie libe
ratiōem. supple acqsiuit. **Ista** q? tuor? bba sic in
telligūt. **Errūc** g? tā indei qz gētilis cepeit ve
nerari sepulch? ei?. **Quic** cian? ho p? pauces di
es i flumine inierit. **Silis** ē g? hoi p? fallias
¶ Moralit. **Ista** q? tuor? dēm? nos bze. p mū
mentē scām z. cor? iudū a mal? cogitaciōibus
Ibi ei ē initiū bon? vite. expellēdo malas co
gitaciōes a corde vt prunas a māu subito. als
pbureret man?. **Imaginatio** em? hoi? tādoz
miēdo qz vigiliādo apta ē diabolo. in q? p? po
nere prunas malaz cogitaciōnū siue tēratio
nū. s3 nisi velit eas retinere delectabilē cogi
tādo. nō pburēt vos: si statim expellit: dicendo
Ihs ihszē. **Jō** dicit scriptura. **Di** custodiafua
cor tuū. qz ex ipso vita pcedit. **Prouer**. iij. si
bū custodiaf. als mors. **¶ Secō** spōtaneā. s.
ad faciēdū pniām. qz nō vi sed gētis pniām de
bem? facere. qz pniāz coactā faciūt illi d infer
no. sed nihil valet eis. **Jō. j. De. v.** **Nō** coacte
s3 spōtaneē fm deū. supple pniām faciamus.
¶ Tercio honorē deo nō sustinēdo ludū taxil
loz. i. q? vitupaf de? .z. dānāt tot aie. **Vñ** de h
scriptura. **In** oīibz honorificet de? .j. **De. iij.**
¶ Quarto patrie liberatiōz: iuuādo cōitatē vt
liberet ab oībz oneribz. **Aliq** tñ reddūt terrā i
captiuitatē z destructōz. vt vsurarij q? vsuras
false vocāt cēsualia. **Si** dicat. **In** q? cogitaciō
sit cēsualē vt vsura **Ad** cēsuale reqrūt due p di
tōes. pma q? sit emptōz nō mutuā. scda q? p cū
sit iustū. **¶ Vñ** ē mutuū. tūc vsura dānata.
¶ De sancto Matthea apostolo.

Ita pater quoniā
sic fuit placitū aī te **Dat. xj. terna**
lit. z. i euāgel. hodierno officiali **Si**
ent totū officiū eccliez tota solēntas ē illius
glīosi apli. b. matthei. **Ita** etiāz fmo. marie
qz de sua scissima vita poterim? recipe bonas
informatōes z instructōes. **Salute** fgo ma

riazē. **Verbū** ppositū fm intellectū quē volo
tractare indiget declaratiōe theologica. et
sic declarādo itabo materiā quā volo p dīca
re. **Secō** m scām verā theologiā oīa illa opa
q? sūt in h mōdo siue sint nafalia siue volūtaria
siue meritoria: hnt vnā cāz pncipalē. s. bñ pla
citū dīne volūtatis. licet p pbiām assignēt alie
cause. oēs tñ alie cause sūt instrales in mēdie
z qsi dispositiue. **Principal** cā oīm ē volūtas
dei. **Si** dicat. **Quare** hoc fuit factū. q? fuit cā
isti?. **Rūdel.** volūtas dei. qz de? voluit. **Et** h
facilit p videri p similitudinē i horologio. i quo
oīm motiōnū cā tādē redit i m gfm seu gu
bernatorē horologij. **Silr** pōt deduci i natu
ralibz artificialibz moralibus z meritorijs
Si qrat em? qre mō sit venē. diceret pbs. qz
terra emittit vapores. q? nō pnt ascēdere. z qz
tal? planeta regnarē. **Si** vltra qrat qre habz
planeta talē pntē. **Rūdel.** qz de? a pncipio si
bi dedit. z si qrat qre. rñdendū est. qz placuit
sibi. **Si** vltra. z quare sibi placuit. stulta est q
stio. **Hic** iuber **Plato** qescere. **Idem** qñ qriē
qre sūt fames alcubi. rñderet pbs q? nō semī
nauerūt nec collegerūt. **Si** vltra qrat. qre sū
qz terra erat arida diceret ipse z etiā sicca qz
nō pluerat. qre nō pluerat. qz vapores nō ele
uabant in altū nec pdenfabantē. **H** rñderet
pbs. qre nō. qz de? dedit talē pntē. qre dedit
qz sibi placuit. **Sola** ista rō satiat. **Alie** aut
rōes nō satiat. **Idē** de mortalitatibz z infir
mitatibz. nō ē attribuēdū caus? scōis z instrali
bus. sed dīne volūtati. **Idē** idē p? i caus? ar
tificialibz. **Notari** em? volēs bñ scribere car
tā multis indiget. z multa pcurrūt ad illam
scripturā carte. s. calām. scindipendū. regula.
Incaustū. tñ bonitas lre nō attribuit calamo
nec alijs. sed notario q? est cā pncipal?. **Idē** d
cista que ē optime fabricata. nō attribuit axe
seu martello sed carpētario. **Idē** d cīpho ar
gētizē. **Idē** d iil? opibz q? sūt in h mōdo. sola dī
uina volūtas ē cā oīm q? sūt. dempro pctō.
qd nō ē op? suū. **Idē** in opibz volūtarijs z me
ritorijs. si dicat qrat. qre **David**: z ita intel
ligit de qlibet alio: fuit ita sanct?. **Si** dicat.
qz tenuit h bonā vitā z vitauit pctā. qz nōle
bat facere dīuinā volūtatez ordinatiōem.
nōdū satiat rñsio. sed si dicat. qz ita placuit
deo. ista rñsio satiat. **Et** si querat. qre placuit
deo. qstio ē stulta. qz vltra sū mū g dū nō est alē
nd. **Jō** d d in ps. d se dixit. **Eduxit** me in lati
tudine. s. scripsit z bone vite. saluum me fecit.
rō. qm voluit me. z etiā bñ. **Reg. xij. Quia**

Bermo

placuit ei. qđ idē ē. **Ex** ista rōe sci p̄ses totū atē
buebāt deo. et in h̄ nō pōt hō errare. z sic deo
magn⁹ honor. **De** exemplū i Job ditissimo
q̄yna die pdidit q̄agēta paria bouz totidem
paria asinaz. qz sabei secū durerūt. z volue-
rūt interficere custodes qz defendebāt. **Ite**
habebat. vij. milia capita ouiu. z eadē die du-
terūt secū. z etiā tria milia cameloz. **Ite** ha-
bebat. vij. filios milites. z tres filias. z eadez
die dū comederēt in eadē domo faciētes iui-
niū. venit vēr⁹ z diruit domū. z oppōsit om̄s.
qñ autē venerūt noua ad Job. credit qz ipse di-
gesser. h̄ fecerūt inimici. ignis vēr⁹. nō cura-
uit d̄ sc̄dis caus. qz solū sunt instr̄a. sed totū
attribuit deo. d. **Dñs** dedit. dñs abstulit sic
dño placuit ita factū ē. **Job. j.** **Ite** iacob qñ
esau fr̄ su⁹ q̄iuit ab eo. Quid sibi volūt isti. et
si ad te p̄tinēt. **Rūdit.** puuli sunt q̄s donauit
mibi deo. **Gen. xxxij.** **Ecce** q̄o p̄z
docēna. qz oia q̄ sūt i m̄do siue oibz nafali-
bus siue artificialibz siue volūt. **Itē** de ē cā
p̄ncipal̄ oim. de p̄t̄. culp̄is p̄ctōz. de q̄o act⁹
a deo. culpa o a p̄ctōre. **Jo** d̄r maḡ sen. in. j.
z allegat **Aug.** dicētē. **Sufficiat** xp̄iano sci-
ret p̄fiteri oim rez z opationū q̄ sūt in h̄ mū-
do cām esse diuinā volūtate. **Ideo** qz. b. mat-
thias fuit ita sanct⁹. **Si** q̄rat. q̄ fuit cā ei⁹ s̄a-
cilitatis. **Rūdet** qz ozones z ieiunia vel p̄nia.
nō qz iste cause solū qz sunt instr̄ales z dispo-
sitiue. sed cā p̄ncipal̄ fuit bñplacitū dīneyo-
lūtatis. **Ideo** xp̄s dicit p̄zi. **Ita** p̄z. s̄. ita san-
ct⁹. b. matthias. **Et** inde sic fuit placitū ante
te. **p̄z** thema. **Et** notauit q̄tuoz q̄d s̄cilitatis
Matthie. **Prim⁹** s̄cilitas laical. **Secūda** s̄cili-
tas clerical. **Tercia** s̄cilitas p̄ncipal̄. **Quart⁹**
s̄cilitas martyrial. **Si** q̄rat q̄re habuit tot
q̄d s̄cilitatē. **Rūdz** thema **Ita** p̄z. qm̄ sic fuit
placitū ante te. **Dico** p̄mo qz in **Barthia**
fuit sanctitas laical. **Que** in h̄ p̄sistit. vt ser-
uent stricte dei p̄cepta. z qz homies ponāt in
corde suo nihil facere qđ sit d̄ deū. etiā p̄ to-
to mūdo acq̄redo. **Quid** em̄ p̄dest homi si
mudū vniuersū lucret. a se o s̄e detrimentū
patiat. **Mat. xvj.** **Modicū** lucrat q̄ aiam p̄-
dit. **Qñ** hō maḡ vult viuere fm̄ diuinā or-
dinatōz qz fm̄ p̄ria inclinātōz. qñ. s̄. dicit ca-
ro ad deū. **Vos** dñe ordinast̄ oppositū p̄ ma-
lā inclinātōz. iō volo hūiliari ad fūidū v̄z̄is
mādat̄. z sic discurredo p̄ctā. vt erit expedi-
ens. **Ista** ē s̄cilitas laical. **De** h̄ auctas. **S̄a-**
crificam̄z estote sancti. qz ego sanct⁹ sū dñs
de⁹ v̄z̄. **Et** si q̄rat. dñe q̄o sanctificabimur.

Rūdet. Custodite p̄cepta mea et facite ea.
Ego dñs q̄ sacrifico vos. **Leuit. xx.** **Isto** mō
b. **Matthias** habuit sanctitatē laicalē. **Luz**
em̄ fuisset laic⁹ potius gubernabat se fm̄ dei
mādata qz fm̄ p̄ria sentimēta. **Dicit** hysto-
ria qz fuit ciuitatis betbleem de tribu iuda
Iā scitis q̄o fuerit. **xij.** triboz p̄ncipal̄ fuit tri-
bus iudade qua fuit xp̄s. etiā. b. **Matthias**
p̄z q̄o erat nobilis genere. z parētes ei⁹
erāt diuites in diuitijs z moribz. z habuerūt
magnā diligentīā ad nutriendū p̄uez. b. ma-
thiam. qz pueri in puericia lucrant v̄l p̄dunt
et negligentia parentū. qz dimittūt eos ad li-
bitū eoz zc. **Dic** hystoria qz parētes ip̄z ab an-
nis puerilibz dīne leḡ instructōibz māciparūt
Ad p̄ctā dicat. q̄o p̄z ei⁹ vocabat eū corā
se dices ei. **Fili** scias qz de⁹ dedit nobis p̄ce-
ptaz ordinatōes fm̄ q̄s debem⁹ viuere nō
fm̄ n̄fam volūtate seu inclinātōem. iō caue
ne dicas mēdaciū. **Idē.** ne iures nisi p̄ncēi-
tate. s̄. coact⁹ i iudicio vtilitate. z tūc cū p̄ita-
te. **Aut** em̄ iurare sp̄ ē p̄ctm̄. **Ite** qz nō dissa-
maret aliquē. v̄l diceret maluz de primo. ne
p̄cederet. ne iniuriā alicui faceret. **Ite** ne fur-
tū faceret. nec inuentū aliqd retineret. ne vel
let vindictā de iniuria. vt oraret z ad templū
iret. z cā silētio officiū audiret. **Ecce** quōdi-
uine leḡ instructōibz māciparūt. **Et** sic aug-
mētabat etate: etiā augmentabat sanctitate.
Hō legis ip̄m fecisse carnalitatem. imo dic̄ hy-
storia qz erat corpe mudissim⁹. **Dūdi** sunt
virz vroz ei⁹ fūates sibi mutuā fidelitatem z
modū zc. **Dūdi** ores sunt p̄ncētes. **Sz** mū-
dissimi sūt v̄gines. **Ecce** sc̄itas laical. ita p̄z.
q̄m zc. **Moraliter** habetis hic instructio-
nē nutriendi filios. **Magnadammatio** ē parē-
tū qz nō curāt de sp̄iali instructōe pueroz: um-
vult cogscere qđ p̄ctm̄ ē. sic si p̄z noller pui-
dere filijs puul de cibo. potu. vestitu z more-
rent fame. nūqd eēt maḡ crudelitas z magnū
p̄ctm̄. mal⁹ p̄ctm̄ ē qñ nō curāt instruerēd̄ his
qz p̄tinēt ad aīam. qz pl⁹ valet qz corpe. qđ est
corpe nisi face⁹ stercoz z ciboz vermū. qđ morit̄
z corrupit nō aīa. **Jo** Jo. vj. **Sp̄s** ē q̄ viui-
ficat. caro autē nō p̄. q̄c̄qz. si ḡ tā magnū p̄ctm̄
ē parētū nō curare de corpe filioz. q̄to ma-
gis de aīa eoz z maxie q̄ndo sūt puuli tūc em̄
flecti possūt vt arbores tennes. magni at̄ mi-
me. sed i furca inferni castigabūt. iō parētibz
dic̄ scriptura. **P̄ses** nolite ad iracūdiā. supple-
dei. puocare filios v̄z̄os. sed educate illos in
discipline z correptione d̄mini. ad **Eph. vj.**

De sancto Matthea apostolo

Dico secundo quod in eo fuit scitatus clericalis. quod in hoc consistit ut dicitur zacharias per Johannis baptiste quod fuit sacerdos. De manibus inimicorum nostrorum liberati fuimus illi. In scitatus iusticia coram illo: oibz diebus nostris. **L**u. j. Tres sunt inimici omnium christianorum principales. scilicet precipue clericorum. scilicet diabolus. caro. mundus. Diabolus cum manu sua capit. **M**anus diaboli est ludus taxillorum. cum ista manu diabolus aufert ludetes. **S**ecundo presententes. **T**ercio aspicientes. **Q**uarto mutuantes taxillos. **Q**uinto pecunias. **S**exto domum tabularium. **S**eptimo rectores civitatis presententes ludum. **D**es isti capiunt a manu diaboli i ludo. **J**o fuggere debet ut possit dicere cum thobia. **H**undam suam aiaz meam ab omni concupiscentia. nunquam ludetibus miscui me. neque cum his qui in levitate ambulat precipue me probui. **T**hob. ij. **B**enedicere quod ludit de clericis cum sit eis prohibitu. di. xxxv. c. **E**ps. vbi dicit. **E**pus. sacerdos. diaconus aut subdiaconus ebrietati aut alece deficiens aut defistat aut certe dānet. **S**ecundus inimicus est caro cuius manus est cum qui capit multas aiaz. scilicet omnes illos qui volunt habere delectationes per illas partes. **P**ter vixit vixit. quod non vult de quod illud opus turpe fiat nisi in vixit vixit matrimonialiter diuictos et suaves modum. **S**i autem dicat **U**xor mea est senex vel infirmus vel dimisit me. **D**ico quod vixit vixit quent caste. **I**stus est non matrimonij. **C**lerici non tenent vivere caste ex voto ordibus annexo. **T**ercio inimicus est mundus. cuius manus ad capiendum est usura in laicis. et symonia in clericis. **C**um ista manus capit primo omnes ad usuram mutuantes. **S**ecundo notarium. quod piuriter infamis. quoniam enim sit notarius. iurat non recipere scelerum illicitos. **T**ercio testes dantes fauore usurarij. **Q**uarto vixit vixit usurarij si de illo lucro facit vixitates. **Q**uinto filios recipientes hereditate. et filias recipientes de usura dotem. quod deberet dicere patri. quod daret eis simplicem dotem vel hereditate. **S**exto generos. quod recipientes dotem. **S**eptimo filij usurarij succedentes quod deberet totum restituere non faciunt. ab ista usura. **S**ymonia marie cauere dicitur clerici. **D**icitur aliquid quod clerici. religiosi et vidue non recipere usuram. **H**ec est falsus et error. **S**i papa mutua ret ad usuram dānaret. **I**n hoc consistit scitatus clericalis. ut sint liberati de manu inimicorum. scilicet diaboli. carnis et mundi. **I**ta scitatus habuit. **B**atthias. **P**ostquam enim habuit scitatus laicalem audiuit christum predicatorem miracula facere. omnides quod ipse erat messias in lege promissus. **D**ixit. **B**atthias. **P**utare statim optet ascendere alius. vix statim intrauit societatem christi. et christus se

cit eum vixit d. lxxij. discipulum. **R**o. quod per diluuium mundus diuisus fuit in lxxij. presertim linguas. **S**en. xj. **E**t quod christus venit ad conuertendum mundum totum. elegit lxxij. discipulos qui fuerunt sacerdotes. d. quod **L**uce. x. **D**esignauit dominus Iesus et alios. lxxij. et misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem locum qui erat ipse venturus. **E**t quando verba ad. **B**atthias quoniam christus misit ipsum ad predicandum penitentiam. **E**cce materia de qua predicabatur. **R**espondebat. **D**ne non credet mihi. **E**t christus ait. **J**edo tibi pretere facienda miracula. curare infirmos. **D**icat petice. **E**cce quoniam habuit scitatus clericalem liberat de manu inimicorum diaboli. carnis et mundi. **I**ta per quoniam. **I**deo affilemur ei in aliquid nos ecclesiastici vincendo diabolum. subiungendo carnem. et despiciendo mundum et mundana. **D**ico tercio quod in eo fuit scitatus pontificalis. quod in hoc consistit. scilicet apostolus christi. quod sic discipuli christi fuerunt sacerdotes. ita omnes apostoli fuerunt epi. **S**acritas episcopalis in hoc consistit. ut dicit apostolus ad **T**ytum. j. **O**portet episcopum sine crimine esse sic dei dispensatorem. non superbum. non iracundum. non vino lentum. non percussorem. non turpis lucri cupidum. sed hospitalem. benignum. sobrium. iustum. sanctum. continentem. **S**ed quod est hoc laudabimus eum. **I**ta sanctitatem habuit. **B**atthias. **E**rgo diuixit in scitatus clericali per christi ascensionem spiritus missionem. **B**onifacius papa per christum. scilicet **P**etrus. voca uixit ciliu grade. **E**rat autem turba fere. cxx. **A**ct. j. dices. quoniam numerus apostolorum erat duodena rius. sed diminutus erat per mortem **J**ude. d. **O**portet impleri scripturam quoniam dicitur spiritus sanctus per **D**avid de **J**uda qui erat dux eorum qui comprehenderunt **I**herosolimam. quod numeratus erat in nobis. et sortitus est sortitus misterij huius. **A**ct. j. **D**icatur quoniam in consilio aliquid tenebat quod loco iude eligere tur **J**oseph qui cognominatus est iustus ex sua sanctitate. qui erat sanguine germanus christi. et nepos **M**arie. qui erat pater in consilio. et filius **M**arie cleophe qui habuit quatuor filios. scilicet **J**acobum minorem. **S**ymonem iudam qui fuerunt christi apostoli et **J**oseph iustum. **A**lij autem dicebant quod **M**atthias sua scitatus et magna scia. **I**deo statuerunt eos in medio. **E**t oratio fieris genibus apostoli dixerunt hanc orationem **T**u domine qui nosti corda hominum omnium de quem elegeris ex his duobus vixit accipe locum misterij huius et apostolus de quem pater noster est **J**udas ut abiret in locum suum. **E**t dederunt sortes eis. et cecidit sortis super **M**atthiam. **A**ct. j. **B**eatus **D**ionysius declaratus qui fuit ista sortis. dicit quod fuit radi ignis qui de celo descendens posuit se super caput **M**atthie. **E**cce quoniam fuit electus.

Sermo

Doraliter habemus exemplum in electis sanctis. Christus enim non elegit sanguineum germanum suum, licet esset sanctus, et haberet tres fratres apostolos. et per go Maria esset auuncula. tunc radi descendit super Bartholaeum. Cogitate qualiter e recedendum debuit hinc Joseph, sed non curauit, imo regratiatur est christo. Exemplum habetis ne in electione iuratorum seu consulum vel aliorum qui habent regere ciuitatem vel communiatem respiciatis parentes vel amicos seu propriam utilitatem, sed bonum commune. Dicatur et illos qui faciunt, procurant regimen per amicos ut se manuteneant in regimine. Christus noluit eligere sanguineum germanum suum. Ex ista affectio ne amicorum perdunt ciuitates, quia assumunt in sufficientes. Quod periculum est. Contra hoc dicit apostolus Deus qui sua sunt querunt, non que Iesu christi. Phil. ij. Dico quarto quod eo fuit sanctitas martyrialis. De qua dicit ecclesia. Isti sunt sancti qui pro dei amore minas hominum contempserunt. Sancti martyres in regno celorum exultant cum angelis. Sanctitas ergo martyrialis in hoc consistit, per manuteneant sanctitatis et honoris dei effundere sanguinem suum. Ista habuit, b. Bartholaeus. Dicatur quomodo post christi ascensionem sancti apostoli diuiserunt sibi mundum ad predicandum, b. Petrus uenit ad Antiochiam, Andreas achaiam, Iohannes asiam, Iacobus hispaniam, Bartholomaeus et Thomas in india. Et, b. Bartholaeus per dicitur in iudea. R. q. erat nobilis genere, et iudei habebant ipsum in reuerentia. Et quia erat de magna scia, dabat ei fidem in tantum quod multi iudeorum ex sua predicatioe conuerterant ad christum, propter quod summus pontifex uoluit eum occidere, et ne diceret quod ex inuidia eum occidisset, noluit ipsum statim occidere, sed disputare cum eo de mysterio trinitatis. Tu Bartholaeus predicabas tres deos per uerbum Deum, vi. Audi israel deus tuus unus est. Respondit Bartholaeus, quod ipse solus predicabat unum deum, sed ille unus deus est tres persone, pater, filius, et spiritus sanctus. Non enim in deo accipiuntur personae sicut in nobis, nec intelligat quod tres persone diuine sint ut tres reges, sed sicut in sole est pater, filius, et spiritus sanctus. Aliquid deus est maior, et tunc quod solus. Iohannes dicit. In sole posuit tabernaculum, i. similitudinem. Secundo dicit christo quod est deus et homo. Contra, quia dicit scriptura, Audi populus meum et testabor tibi: israel si me audieris non erit in te deus recedens, neque adorabis deum alienum. Respondit, quod christus est uerus deus eternus, sed homo recedens, ut filius regis incipit esse nouus miles, licet sit rex, annorum quoniam sit miles, sed non incipit esse nouus filius regis. Tercio dicit christi passione. Si erat deus quod quod optebat ipsum mori, quia frustra sit per plura

quod potest fieri per pauciora. Ratio, quod iste modus fuit ueniens pro nostra salute. Nam si uilla obligat regi sub pena mortis soluere mille milia florenorum non potest soluere centum, si aliquis soluit pro eis, ipsi euadent morte. Sic totum genus humanum erat subiectum ad mortem, uel quod solueret deus, et nullus homo sufficiens erat ad soluendum, nisi fuisset deus. Quarto disputabant de sacro altari ubi adoratur deus ut antiqui in archa Moyse. Quid de circuncisione, et primum fuit abraham, et ultimum debuit esse christus. Beatus xvij. dicit historia, quod facta est longa disputatio inter summum pontificem et ipsum. Ipse homo per legem prophetias ostendebat malefeste de qua erat, propter quod pontifex tunc in blasphemum prouocauit eum in suam. Dicatur et martyrium.

De sancto Thoma de aquino.

Precedebat me ista sapia. Verbum istud habet originem in li. Sap. vij. et recitatum est statim in epla patris solenniter. Iam scitis quod hodie in nostra sancta religione ordinis fratrum predicatorum per totum mundum sit festum illius sanctissimi professoris, et gloriosissimi doctoris, b. Thome de aquino. Ita etiam de eo est fermo noster, et de eius uita, scitatur, et poterimus recipere exempla doctrinas ad gubernandum uitam nostram. Salutes ergo Mariae. Verbum positum in persona, b. Thome uult dicere. Antecedebat me. Homo istud habuit indiget declaratioe, et sic declaratio iterabo materiam quam uolo predicare. Pro declaratione recipio tanquam per regula generali in sancta theologia, quam regula deus seruauit predicauit. Ab initio hominibus mundi usque modo quoniam uult mittere aliquem sanctum per generali mundi illuminatione seu reformatione conuenit diuina uidentia ipsum sanctum primo ostendere, uel per prophetam, uel per signum uniuersaliter cognitum. Hoc potest statim declarari in quolibet statu mundi siue lege nature, scripturae gratie. Primo per predicta regula in statu siue lege nature. Dicit autem lex nature quod tunc gentes gubernabant se solo intellectu naturali. Non enim habebant legem scriptam, nec libros nec magistros seu doctores, et durauit illud tempus ab Adamo usque ad moysen, et transacti mille quingentes annis, et cum multiplicaretur peccata in terra, deus uoluit mittere unum hominem ad illuminandum et reformationem mundi, s. noe, qui centum annis predicauit penitentiam, tandem durauit etiam fabricatio arche, per dicebat ut conuerteret, quod diluuium instabat. Et tanta erat malicia peccatorum in mundo, quod infra centum annos non conuerteret nisi, vij. personas, scilicet ysaacem suamque tres filios, et ysaacem filiorumque